

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС, ФІНАНСОВЕ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

Павловська А.О.

курсант, рядовий поліції

Науковий керівник: Шевяков М.О.

старший викладач,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ ПОРЯДОК ПРОВАДЖЕННЯ В СПРАВАХ ПРО АДМІНІСТРАТИВНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Майже всі сфери нашого життя, діяльність установ, підприємств, організацій і, насамперед, держава охоплюють адміністративні провадження, які сьогодні є одними із найпоширеніших [2, с. 241].

Завдяки заходам щодо забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення, можна припинити адміністративне правопорушення, а також притягнути правопорушника до відповідальності. Звідси ми розуміємо, що ефективність механізму застосування заходів щодо забезпечення провадження безпосередньо впливає на стан запобігання правопорушенням і є важливою для забезпечення правопорядку. Однак, з огляду на це поширення, адміністративні провадження, так само як і адміністративний процес, ще недостатньо охоплені дослідженням науковців.

Дослідження процесуального порядку провадження у справах про адміністративні правопорушення можна знайти у науковій та спеціальній літературі українських та зарубіжних вчених, згальом В. Б. Авер'янова, С. С. Алексеева, А. П. Альохіна, Д. М. Бахраха, Ю. П. Битяка, І. Л. Бородіна, І. П. Голосніченка, С. Т. Гончарука, Є. В. Додіна, Л. В. Коваля, В. К. Колпакова, А. Т. Комзюка, О. І. Остапенка, О. М. Якуби та інших.

Метою є обґрунтування правових аспектів процесуального порядку провадження в справах про адміністративні правопорушення.

До юрисдикційних проваджень С. Т. Гончарук відносить провадження у справах про адміністративні проступки і вважає їх «сукупністю здійснюваних компетентними суб'єктами на основі закону процесуальних дій щодо вирішення справ про адміністративні правопорушення» [1, с. 59].

Порядок провадження у справах про адміністративні правопорушення – особливий різновид адміністративного процесу, який значною мірою врегульований нормами, що сконцентровані у розділах IV та V Кодексу про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) [3].

Сукупність процесуальних дій у справах про адміністративні правопорушення, які об'єднані певною метою: порушенням справи; адміністративне розслідування; розгляд і вирішення справи; перегляд рішення; виконання рішення – все це відноситься до основних стадій провадження [5, с. 88].

Ключовими завданнями провадження у справах про адміністративні правопорушення, згідно Кодексу України про адміністративні порушення, є: своєчасне, всебічне, повне та об'єктивне з'ясування обставин кожної справи; вирішення його в суворій відповідності до законодавства, забезпечення виконання виданого наказу; виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню адміністративних правопорушень; запобігання правопорушенням; виховання громадян у дусі дотримання закону; зміцнення верховенства права [3].

Високий ступінь формалізації процесу можемо простежити під час застосування в ході провадження у справах про адміністративні правопорушення заходів державного примусу. В даному випадку детально окреслено завдання провадження (ст. 245), обставини, що виключають провадження (ст. 247); принципи, як рівність перед законом (ст. 249); законність, змагальність тощо; види доказів (ст. 251); вимоги до найважливіших процесуальних документів, зокрема до протоколу (статті 254–257), постанови по справі (статті 283–286) та ін.; заходи забезпечення провадження (ст. 260:

адміністративне затримання, особистий огляд, вилучення речей та документів); права учасників провадження (ст.ст. 268–275); строки і порядок розгляду справ (ст.ст. 277–279); оскарження і опротестування постанов у справі (ст.ст. 287–297); виконання постанови (гл. 25–33, ст.ст. 298–330). До певної міри вказане вище зближує провадження у справах про адміністративні правопорушення з кримінальним процесом [4].

В силу цього, адміністративному провадженню не властива складна процедура розслідування справ, спрощено порядок порушення, а нерідко і розгляду справи. Можливі випадки, коли не складається протокол про адміністративне правопорушення (наприклад, ст. 258 – порушення правил користування річковими і маломірними судами).

Строки розгляду справ про адміністративні правопорушення є короткими: 15, 7, 5, 3, 1 добу (ст. 277). Таке становище пояснюється тим, що адміністративні правопорушення здебільшого легко встановлюються і, як правило, не потребують багато часу для розслідування і розгляду порівняно з кримінальними справами [3].

У чинному законодавстві України виділено два головні види провадження у справах про адміністративні правопорушення, а саме: звичайне та спрощене.

Зазначимо також, що у більшості справ здійснюється звичайне провадження, яке детально регламентовано чинним законодавством. Передбачено складання протоколу, який визначає: зміст, запобіжні заходи і порядок їх застосування; права і обов'язки учасників провадження; порядок розгляду справ; факти, обставини, що є доказами.

Щодо невеликої кількості правопорушень, прямо передбачених ст. 258 КУпАП застосовується спрощене провадження. В даному випадку використовують мінімальну кількість процесуальних дій. Не складається протокол про правопорушення, посадова особа, що виявила правопорушення, приймає і виконує рішення про накладання і стягнення (штрафу або ж попередження) [3].

Квитанція про сплату видається порушникові у випадку стягнення штрафу. Оформлення попередження здійснюється або шляхом

вручення письмового попередження за встановленою формою, або усного попередження.

Треба зазначити, що у разі коли порушник перелічених норм заперечує накладене на нього стягнення, то складається протокол про адміністративне правопорушення і провадження здійснюється у звичайному порядку.

Отже, провадження у справах про адміністративні правопорушення є своєрідним правовим інститутом, у відповідності до якого здійснюється регулювання процесуальних адміністративно-деліктних відносин і забезпечується вирішення адміністративних справ, і разом із тим попередження адміністративних правопорушень.

Резюмуючи вищевикладене можна стверджувати, що провадження у справах про адміністративні правопорушення це певна низка послідовних дій органів державного управління (посадових осіб), юрисдикційних органів, а в окремих випадках й інших суб'єктів, що відповідно до норм адміністративного законодавства здійснюють заходи, спрямовані на притягнення правопорушників до відповідальності та на забезпечення виконання винесеної постанови.

Список використаних джерел:

1. Гончарук С.Т. Адміністративна відповідальність за законодавством України. Київ : Українська академія внутрішніх справ, 1995. 78 с.
2. Ковалів М.В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична*. 2013. Вип. 3. С. 240–248.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Рада УРСР. URL: <http://zakon.nau.ua> (дата звернення: 03.10.2021).
4. Провадження в справах про адміністративні правопорушення. URL: https://arm.naiu.kiev.ua/books/adm-vidpov/pages/rozdil_4.html (дата звернення: 02.10.2021).
5. Тащишин І. Б. Адміністративне право України : навч. посібник. Львів : Новий світ, 2011. 308 с.